

N O U A

FLOARE A DARURILOR

REVISTĂ PENTRU POPOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CASA NAȚIONALĂ „REGINA MARIA”
PIATRA-N.

APARE ODATA PE LUNA
CU SPRIJINUL CASEI NAȚIONALE „REGINA MARIA”

ABONAMENTUL:
60 Lei pe an — — —
5 Lei numărul — — —

S'a făcut greu de trăit.

Iată o problemă de mare actualitate și asupra căreia se dau cele mai contradictorii explicații, fără să se fi isbit înșă, până acum, ca să se dea și o soluție pentru curmarea dezorientării în care trăim.

Privit lucrul în origina lui, este evident că răul și-a luat începutul dela dezordinea morală, care fatal ne-a dus și la o dezordine economică.

Cetitorii gazetei noastre vor găsi o cuminte privire asupra crizei morale, în articolele „Să ne cercetăm sufletele” ca și în „Eri și azi”.

Acți ne vom opri un moment asupra crizei economice. Enorme datorii de războiu apasă asupra bugetelor celor mai multe state, care mai au apoi de suportat și anuitățile de miliarde pentru împrumuturile ce au trebuit să le contracteze, mai ales țările ce au suferit mai mult de pe urma marelui războiu.

Pentru acoperirea acestor grele sarcini, guvernele noastre, în loc să lupte spre a crea în țară, noi surse de venituri, noi izvoare de bogăție, au ales calea mult mai comodă a impozitelor, care de la o vreme, cresc de pe an pe an.

Fiscalitatea aceasta sălbatecă, care era menită să susțină un buget umflat peste trebuințele cuminți ale țării, a dus tocmai la un rezultat contrar. A distrus puterea de creație, de producție a contribuabilului, pentru că azi, nu apucă cineva să înfiripeze bine o industrie sau un comerț și imediat vine statul, comuna

și județul și-i pune bietului om mâna în gât pentru a plăti un pomelnic întreg de dări; ori a câștigat ceva din întreprindere, ori nu.

Fiscalitatea exagerată face ca cetățeanul, acum să nu mai poată plăti statului nici cât putea plăti mai înainte. Și producția și comerțul sunt adânc descurajate, aproape distruse și prin aceasta s'a ajuns la „neproduc-tivitatea impozitelor”. Oamenii nu mai pot plăti, n'au de unde.

Dar mai mult decât atâta, când producătorii din industrie, comerț sau agricultură au văzut că tot produsul muncii lor le e confiscat de stat prin impozite, au început — mulți — să-și îndrepte gândul spre slujbe, în care, de bine de rău, omul își are asigurat un venit mai mic sau mai mare, dar în orice caz, sigur. Vorba Românului „dacă nu curge, pică”.

Astfel am ajuns că nu știu dacă sunt cinci la sută din cei ce învață într'o școală, care să nu se gândească la o slujbă. Invățătura în școală, trebuind să pregătească numai slujbași, munca ogorului, creșterea vitelor, gospodăria în genere a rămas, în marea majoritate a cazurilor, tot la datina de acum 50-60 ani, cu o muncă prea costisitoare, fără sistemă și cu rezultate proaste.

Aceasta ar fi una din pricinile dezechilibrului economic la noi: impozite așa numite directe.

Dar nu e numai atât. După ce prin puhoiul acesta de impozite s'a distrus producția și

s'a impins lumea spre slujbe; Statul prin maaarii noștri... economiști, au revărsat asupra cetățeanului altă serie de impozite pe mărfuri, impozitele indirecte. După ce statul speculează scandalos scumpind produsele sale: lemnul, petrolul, chibriturile, sarea etc. apoi pune taxe enorme pe mărfurile de prima necesitate, scumpindu-le, cum e cazul cu zahărul, de unde statul încasează 10 lei la Kgr.

Mai adăogați apoi taxele vamale exagerate pe care statul le pune pe mărfurile vândute sau cumpărate din străinătate și apoi ne vom da samă exact că politica economică a guvernelor noastre de până acum a contribuit în cea mai mare măsură la scumpirea vieții, la înăsprirea așa de grozavă a crizei de azi.

Dar dacă guvernele ne-au obladuit așa, apoi avem și noi partea de vină, pentru că nu s'a văzut până acum în țara Românească ca alegătorii, care trimit rânduri — rânduri de deputați pentru ca țara să fie cât mai bine gospodărită prin ei, să le ceară socoteală pentru nepriceperea de care s'au dovedit vinovați, prin făurirea unor legi ce ne fac să fim azi oameni săraci în țară bogată.

Nu numai că nu lise cere socoteală parlamentarilor de felul cum ne-au apărat interesele în cameră sau în senat, dar continuăm ca aceleorași oameni să le dăm încrederea și mai departe, ca celor ce sunt doar... oameni încercați și „combat” bine.

Ce-am putea spune decât că „la așa cap, așa căciulă”.

Pr. C. MATASA.

Idei străine

Dacă vom sta să ne dăm seama de starea de lucruri de azi, în ce privește gândurile noastre, liniștea sufletească, idealurile noastre, vom vedea că ele s'au schimbat am putea zice, din temelie. Imprejurările grele de viață, au adus aceste zdruncinări de gândire, cari sunt din ce în ce mai îngrijorătoare. Astăzi, țărani, muncitorii dela orașe, meseriași, lucrătorii din fabrici, sunt bântuiți de fel de fel de curente care de care mai îngrozitoare, dintre care cel mai îngrijorător este bolșevismul, despre care am să spun câteva vorbe.

Dela 1917 încoace, decând revoluția rusă a dărâmat imperiul puternic al țarilor cu întreaga organizație de stat a vechiului regim, și a adus la putere o seamă de oameni cari încearcă pe spinarea poporului rus să realizeze unele teorii închipuite ale câtorva visători, mii de cărți, mii de articole s'au scris pentru a lămurii însemnătatea cuvântului bolșevism și rezultatele guvernării sovietice. La noi însă, deși ne aflăm într-o vecinătate atât de apropiată de Rusia, nu s'a făcut nimic, sau mai nimic, pentru a lămurii lumea satelor și a târgurilor asupra adevăratelor întâmplări ce se desfășoară azi în Rusia, Sovietică. Ca să luminăm odată în chip definitiv pe țărani și muncitorii români asupra urmărilor de guvernare din Rusia vom face în cele ce urmează, o arătare limpede și cinstită a împrejurărilor în care a luat naștere domnia sovietelor în Rusia, a chipului cum ea a fost împlinită și a rezultatelor ce a dat până azi.

Cuvântul bolșevism însemnează majoritar sau maximalist și el a luat naștere la un congres al partidului muncitoresc social-democrat rus ținut în 1903 când congresiștii s'au împărțit în două grupuri: unul mai numeros căruia i s'a zis bolșevici (mulți majoritate) și unul mai puțin numeros.

În fruntea grupului majoritar sau bolșevic se afla Lenin, fostul dictator al Rusiei sovietice. El a răsturnat prin mișcări muncitorești de stradă și prin revolta soldaților pe Kerenschi, care în fruntea partidului social-democrat, luase puterea din mâna Țarilor. Aceasta s'a petrecut la 7 Noiembrie 1917 și de atunci partidul bolșevic care se intitulază astăzi **partidul comunist**, guvernează cu puteri suverane Rusia sovietică.

Cum au reușit bolșevicii să se impună la cârmă statului?

Pe două căi: una fu aceea a revoltei muncitorilor din fabrici; alta fu aceea a revoltei soldaților și sătenilor, cari de fapt erau unii și aceiași oameni. Toți aceștia vroiau pacea, pacea cu orice preț și de acest prilej s'a folosit partidul comunist (bolșevic), pentruca prin manifeste și broșuri aruncate pe front, în fabrici, și pretutindeni unde se aflau soldați, să îndemne poporul la răscoală împotriva cârmuirii și să dezorganizeze

armata. Ca să reușească la aceasta, bolșevicii au trebuit să facă poporului și alte făgădueli decât pacea imediată. Ei făgăduiră o constituție democratică și o formă de guvernământ nouă, țărănilor le făgăduiră tot pământul nobililor, iar muncitorilor din fabrici, socializarea fabricilor, adică împărțirea câștigurilor în mod egal cu munca depusă de fiecare lucrător în acea întreprindere.

Fără îndoială că asemenea făgădueli erau de natură să zăpăcească capetele bietilor săteni și muncitorii ruși, cari se și vedeau dintr-o dată intrați într'un adevărat rai pământesc, peste care urmau să fie ei singuri stăpâni, liberi, egali în drepturi și mai ales scutiți de orice fel de datorii față de autoritatea cârmuitoare a statului. Să vedem în ce fel s'au ținut Sovietele de făgăduelile făcute. De a doua zi dela venirea lor la putere, Sovietele au hotărât socializarea pământului și au intrat rumai decât în tratative de pace. Au făcut alegeri cari să facă o constituție nouă, dar aceste alegeri nefiind pe placul lor căci n'aveau majoritatea asigurată, a gonit adunarea aleasă de popor și au întronat dictatura. Ce însemnează aceasta? Însemnează oare că s'a schimbat ceva în starea de ocărmuire care era până mai ieri sub regimul țarist? Nu. Comunismii Ruși ca și cei de prin alte țări, ca și comuniștii din țara noastră, nu urmăresc decât ca o mână de oameni ajutată de noroc să stea în fruntea Statului și să terorizeze poporul întreg, adică fac tocmai contrariul de ce ei frâmbitează pe toate drumurile. Așa s'a întâmplat în Rusia: poporul, adică majoritatea națiunii a fost cu totul înlăturat dela cârmă Statului, care e condus de o foarte mică parte a națiunii. În alte țări comuniștii cer pentru muncitorime dreptul exclusiv de a conduce țara.

O democrație adevărată, însemnează împărțirea indirectă a întregii națiuni la conducerea statului, adică diferitele clase cari alcătuiesc acea națiune: muncitorii, țărani, negustori, burghezi, toți să-și trimeată aleșii în Parlament pentru a statorna legile în interesul general și a supraveghea chipul cum guvernul administrează țara. Din momentul ce o clasă sau mai multe sunt înlăturate dela conducerea indirectă a statului și o singură clasă pune mâna pe această conducere, democrația nu mai înflăcăază decât pe hârtie și în locul ei este întronată dictatura unuia sau a mai multor clase.

Acest lucru s'a petrecut astăzi în Rusia. Toate făgăduelile de democratizare a Statului, licite la început de bolșevici, au fost uitate. S'a ajuns astfel la acest ciudat rezultat, nevisat de nimeni și mai puțin încă de ruși, că prin reușita revoluției, singurul câștig pe care l-a realizat poporul rus a fost acela de a-și fi schimbat stăpânii; adică, de unde în trecut, sub demnia Țarilor, el

avea în spinare clasa nobililor, burghezi și funcționarii, cari de bine de rău îi garantau liniștea și puțința de a munci și produce pentru hrana zilnică, acum sub revoluție, în loc să răsufle și să guste din binefacerea libertății și ale democrației, ei are în spinare pe comunștii, oameni răzbunători, haini, săngeroși, cari i-au luat toată averea care nu-i dau puțința să muncească și să producă și cari la nevoie îl șiucid fără nici o judecată și fără nici o teamă de nimic și de nimeni.

Cu drept cuvânt un scriitor rus refugiat în străinătate de frica călăilor dela Moscova, scrie: pentru aceasta a suferit poporul rus atâția amari de ani, a eflat după libertate și și-a vărsat sângele în timpul revoluției, pentru a schimba pe niște tirani blânzi cu niște satrapi săngeroși? Acesta să fie care viitorul trandafiriu pe care Lenin și tovarășii săi îl făgăduiau Rusiei și poporului rus înainte de revoluție?

Mirarea învățatului rus este cum nu se poate mai la locul ei. E ciudat însă că, pe când rușii își pun aceste întrebări, jelindu-se pentru soarta țării lor și dându-se cu capul de toți pereții lumii, la noi în țară, câțiva răfăciți, necunoscuți sau orbi față de cele ce se petrec în Rusia, continuă să laude faptele bolșevicilor și să le înfățișeze ca fiind o fericire pentru țărani și muncitorii. Vom vedea mai la vale în ce constă această fericire.

Din moment ce partidul comunist se văzu la putere, trecură de îndată să-și întărească regimul lor de dictatură: au desființat întreaga organizație de stat, au socializat fabricile, adică au dat afară pe fabricant, pe conducătorii specialiști, pe ingineri, maștri, șefii de ateliere și au pus în fruntea lor soviete de lucrători cari habar n'au de tehnică și inginerie și cari au reușit în scurt timp să ruineze întreprinderea și s'o închidă, aruncând pe drumuri milioane de muncitori, unii din aceștia au devenit pensionarii statului îngreuiind peste măsură cheltuielile și mărirind numărul celor ce mănâncă fără să producă; alții au rămas cu familiile pe drumuri fără pâine, fără adăpost expuși să moară cu copiii cu tot de boli și de mizerie: Bolșevicii au mai dezorganizat armata, răpindu-i pe conducători și îndemnându-o la pradă și jaf, fapt care a făcut pe țărani să se ridice contra ei, pentrucă îi distrugeau avuții lor; au distrus apoi căile ferate, ceea ce a adus ruina întregului comerț și în sfârșit au permis goană nebună contra a tot ce era crășenesc și instaurat sau contra tuturor cârmuirilor cari vedeau limpede prăpastia, supunându-i la torturile cele mai mari sau chiar la moarte nevinovată pe preoți, profesori, negustori, capitaliști. Bolșevismul este deci, în întâiul rând o formă politică de răzbunare împotriva burgheziei, pentru suferințele pe care clasele de jos le-au îndurat în trecut în Rusia. El înțelege că toate numele acestui trecut să fie cu totul ras de pe suprafața pământului.

ui; instituțiile și stările ce aparțineau acestui regim trebuiesc distruse din temelie, iar împotriva oamenilor cari au moștenit o soartă mai fericită înainte de revoluție, trebuiesc luate cele mai necrușătoare măsuri. Cu alte cuvinte generația burghez de azi este vinovată de tot trecutul Rusiei, de tot avutul moștenit din moși strămoși, și pentru aceasta trebuiesc decapitată, distrusă!

O părere cum nu se poate mai descreierată!

Cu chipul acesta, bolșevicii au desființat o clasă care reprezintă nu numai ordinea și civilizația, dar care eră la dreptul vorbind indemnul care împingea mai departe pe calea progresului, o națiune așa de mare. Căci nu se poate închipui o națiune și un progres, fără o clasă de oameni instruiți și cu garanții materiale.

Dar dacă astfel au procedat bolșevicii cu burghezii, cum au procedat ei oare cu celelalte clase? Am văzut că pe sătenii i-au amăgît cu socializarea pământului și participarea lor la țărma Statului. În fapt, pământul a fost luat de oamenii accia cari au venit mai degrabă de pe front, cu alte cuvinte de accia cari au fugit mai repede, iar celorlalți nu li s'au dat nimic, sau li s'au dat gloanțe, bice și închisoare ca pe vremea Țarului. Alții cari au continuat să se ceară sau să se războiască pentru pământ, au fost mobilizați cu sila pentru armata roșie (armata Sovietelor) și sunt mobilizați și azi. Pământul odată împărțit fără nici o noimă și neînându-se seamă de nici un merit și de nici un drept, a rămas aproape în întregime nelucrat, nefiind rânduială și liniște dar mai ales lipsind industria, căi ferate și comerț, sătenii n'au avut de unde să-și mai capete semințele și uneltele agricole trebuincioase. Deaceia cătuși de mare câmpul din Rusia, îl vezi pustiu iar bordeiele țăranilor lipsite până și de mămăligă! Ca urmare a acestei lipse, a început un negoț pe ascuns între săteni, proprietari de pământuri și între speculanți, evrei mi i cu seamă, care cumpără dela cei din țară pământurile pe preț de nimic, astfel că la un moment dat pământurile rodnice ale Rusiei nu vor mai fi în mâinile țăranilor ruși ci în mâinile străinilor. Societele au mai încercat să desființeze proprietățile particulare și s'o schimbe în proprietatea națiunii i. tregi iar rodul rezultat din munca lui să se împartă în deobște. N'au putut face acest lucru deoarece n'au consimțit țăranii să-și dea bucată la de pământ moștenită dela moși-strămoși.

În republica socialistă rusă, care trebuia să fie pentru ruși raiul pe pământ, domnește lipsa oricărei libertăți individuale, — ideal pentru care au luptat și au murit în trecut atâta oameni. Pedepsa cu moartea a fost reintrodusă și aplicată într-o măsură înspăimântătoare, supravegherea, spionajul, batalioane de represalii pentru muncitori și săteni (acelo unde se încerca să se scuture de aceste apăsări)

pedepse grele pentru greșeli ori simple bănueli politice, tribunale revoluționare și comisii cu puteri nelimitate de a face orice, a călca domiciliul și a confiscă averea oricui, a închide și ucide pe oricine, oricând, și fără a da cuiva vre-o socoteală, cu alte cuvinte un regim de distrugere fizică și morală și de o violență sângeroasă. E de ajuns ca cel mai rău om din sat sau oraș, criminalul sau oraș, criminalul sau hoțul cel mai aprig, să se ducă să părăscă comitetului sovietic pe gospodarul cel mai cuminte, pe preotul ori pe învățătorul satului, pentru ca tot în acel minut, noaptea chiar, să fie smuls din casă, fără, închis și judecat imediat iar a doua zi decapitat. În felul acesta dela 1917 până azi au fost uciși, după datele ce le-am cules aproximativ: 5000 preoți și episcopi, 10-12000 de învățători și profesori, peste 20.000 de negustori și industriași, și peste 100.000 de gospodari și muncitori, fără a adăuga numărul mare de morți din cauza mizeriei și în care copii bat recordul — peste o jum. de milion pe an.

Cu drept cuvânt un învățat socialist german a numit teroarea din Rusia de *socialism tatar*.

Și când aceasta este oglinda și fructul puterii sovietelor, ne întrebăm dacă nu sunt criminali accia cari doresc sădirea lui și în alte părți ale lumii, cum se încearcă și la noi și dacă nu este chiar în interesul țării noastre ca acești criminali să fie urmăriți cu toată asprimea de către guvernele respective și puși în neputință totală de a-și aduce la îndeplinire visul lor de sânge. Acestor răfăciți cari, la noi sau aiurea, propovăduiesc „binefacerile bolșevismului“, cel mai bun răspuns ce li s'ar putea da, ar fi să fie ci înșiși trimiși peste Nistru, pentru a se convinge la fața locului de roadele acelei strașnice binefaceri comunice.

Astăzi, când și în țara noastră se vântura pe ici pe colo ideea de răspândirea comunismului, noi, cei dintâi suntem dator să deschidem ochii poporului. Să băgăm bine de seamă ce se petrece în jurul nostru. Nu se va da o luptă de arme ci de gândire. Și răul totdeauna se prinde mai ales acolo, unde sunt necazuri multe. Și azi sunt multe necazuri! Făgăduelile vor fi făcute cu belșug și violenție. Otrăvitorii de suflete și-au făcut apariția.

Și dacă-i cercetăm cine sunt acești „binevoitori“ ai nunciitorimii, îi vom găsi totdeauna străini de nația noastră. E la mîntea omului conștient că un evreu, un ungur ori un neamț nu ne va vrea binele niciodată ci întotdeauna va urmări dărămarea acestei țări întregii cu atâta sacrificiu de sânge și intronarea anarhiei în care ei — străinii — să fie atotputernici și să se răzbum pe noi, Români!

Să fim atenți dar! În orice loc ne-am găsi, la lucru în fabrică, ori la câmp, la petrecere ori la o ceremonie, să ne ferim otrăvitori! Când se apropie de noi și caută să ne streceare șoapte cu tale, să-i

luăm de guler și să-i dăm pe mîna autorităților care au îndatorirea să-i strângă depe drumuri și să-i trimeată la urma lor.

Dar nu numai de propagandiști să ne ferim, ci și de scrierile lor, de cărțuile, ori de manifestele ce le răspândesc în tot locul. Și acestea sunt tot așa de otrăvitoare ca și vorbele. Să ne păzim și de gazetele lor ce sunt acum pe toate drumurile.

Noi, n'avem timpul acum de a hămări din temelie. Țara noastră are nevoie de liniște pentru ca să se consolideze și să se refacă căci a suferit destul.

Poporul nostru prin firea lui este blând și inclinat către pace. Nu vrea să supere pe nimeni, dar nici să fie așărit de nimeni căci atunci se răzbumă. Și răzbumarea se va revărsa mai întâi asupra uneltitorilor dinătru. Să evităm însă o răzbumare prin indiferența cu care să primim făgăduelile pescuitorilor în apă turbure și prin îndepărtarea sistematică a lor din mijlocul nostru.

Gîija mai mare trebuie s'o aibă însă părinții copiilor mai marișori (14-20 ani.) În această epocă „tot ce se zboară se mălăncă“ pentru ei. Deci părinții trebuie să fie cu ochii în patru. Au și datoria s'o facă: întâi ca părinți, răspunzători de creșterea copiilor lor și al doilea ca cetățeni conștenți cari au datorie către țara asta pentru care au luptat și ei. Să-i ferească de ocazii cari le-ar lua mințile cu băutura ca apoi să se dedea la fel de fel de dezordine. Acum, ca și în alte împrejurări grele pentru neamul nostru, trebuie să strîngem rîndurile împrejurul bisericii, școlii și armatei, instituțiile cari au menirea să formeze sufletele viitorilor cetățeni ai patriei. Numai în jurul acestor instituțiuni și a oamenilor însărcinați să le conducă, vom găsi salvarea situațiilor grele cari ni sunt date să le încercăm.

Aci nu se încapă minciuna și nu se practică făgăduelile ci se arată numai adevărul!

Preocuparea noastră de căpetenie să fie pace în țară, dragoste între toți cetățenii ei care-și văd liniștit și cinstit de ocupațiile lor și grija de a păstra cu sfințenie moștenirea lăsată cu atâta jertfă de înaintașii noștri.

C. LUCHIAN

„Sărbătoarea Economiei“

Ziua de 31 Octombrie a fost hotărâtă ca zi de sărbătoare. Nu însă ca o sărbătoare de reculegere sufletească în care omul să-și îndrepte gândul către Dumnezeu, ci ca o sărbătoare cu alt caracter. *E sărbătoarea Economiei!*

Școlile au primit instrucțiuni ca în această zi să se vorbească elevilor despre rosturile și foloasele

economiei, pentru ca tinerele vlăstare ce se ridică acum să fie îndrumate către un nou chip de a-și chivernisi bunurile ce vor rezulta din munca lor ca oameni formați, așa cum vor fi mai târziu. Cât și ce rezultat va da această sărbătoare pentru sufletele copiilor, nu putem ști, dar credem că nu este nefolositor a li se da îndrumări în această direcție. Numai că, cece dă școala, atât în fiecare zi cât și în ziua aceasta, special rezervată economiei, este ceva teoretic, cu rezultate îndepărtate, ce nu se pot încă bătui. Ar trebui pilda practică. Aceasta ar fi adevărata îndrumare spre economie. Ori pilda aceasta practică, o poate mai puțin da școala dar o poate da mai mult familia copiilor. Căci școala are mai mult caracter teoretic, așa cum este încă organizată. Și atunci, familiei îi revine datoria de a servi de școală practică pentru îndrumare către economie.

Tochmai pilda aceasta însă n'a venit până acum dela familie, decât în foarte mică măsură. Și vremurile au fost de așa natură că noi nu ne-am preocupat de economie, adică de păstrarea deoparte a prisosului muncii noastre pentru vremuri de nevoie, când fie că nu vom putea munci, fie că munca noastră va aduce un câștig mai mic insuficient pentru astămpărarea tuturor trebuințelor noastre. A fost o vreme, până acum câțiva ani când vagonul de grâu se vindea cu 80.000 lei sau și mai mult; iar averea noastră este grâul și toate produsele agricole. Astăzi grâul se vinde, când se vinde, — cu 18.000 lei vagonul, deci cu o diferență de preț extraordinară față de cecece era acum câțiva ani.

Ori, atunci noi eram deprinși a cheltui în aceeași măsură mare în care câștigam banul. Astfel ne-am obișnuit cu risipa banului dobândit ușor. Azi însă nu mai avem banul, dar am rămas cu obiceiul de a cheltui mult ca și atunci când câștigam mult. Și tocmai de aceea ni se pare „criza“ mare, pentru că nu putem cheltui atât cât am câștigat deprinderea de a face, în vremea când „juca banul.“ Tăra noastră a trecut prin „crize“

mai grele, adevărate vremuri de lipsă. Nu mai departe decât anii dintre 1916-1919, când lipseau multe din toate cele de neapărată trebuință. Și totuși am suportat această criză, — care era mai edevărată decât cea de azi, — pentru că nu eram deprinși cu prea mare hazur. A venit însă, apoi, vremea banilor mulți, — de hârtie, — câștigați ușor, dar mistuiți ușor în flacăra cheltuelilor netrebnice. Și azi, vremurile se răsbună, căci am rămas cu sufletul otrăvit de risipă; iar otrava aceasta este cu atât mai gravă cu cât și sufletul ni s'a clătinat la prima lipsă a banului. Căci în loc să ne restrângem cheltuelile am început să ne jelim.

De aceea pentru vremurile de azi, economia care se cere și care se poate face este restrângerea cheltuelilor în măsura câștigului ce avem. De aici trebuie să pornească pilda dată de familie, de societate. Vremea de azi să ne slujească de indemn pentru vremuri asemănător

de grele. Copiii noștri să fie crescuți în simțul cumpătării, stăpînirii, de sine și prevederii, căci acestea sunt bazele economiei, pe care, clădind munca cea de toate zilele, să putem dura pentru viitor o stare mai bună.

Școala cu sfatul, familia cu exemplul, societatea întreagă cu răbdarea cea care birue totul, să dea îndrumare pentru viitor vlăstărilor tinere. Așa cum am apucat-o, pe drumul anilor din urmă, pregătim desastrul copiilor noștri. Iar atunci când vorbim de economie să nu fie numai un cuvânt, ci o transformare a lui în realitate.

Așa cum ne găsim azi, ziua de 31 Octombrie, — Sărbătoarea Economiei, — este mai mult sărbătoarea falimentului economiei noastre. Să facem din ea sărbătoarea biruinții, pe care s'o lăsăm moștenire copiilor noștri, pentru a nu ne blestema că i-am îndrumat rău pe calea spinoasă a vieții.

A. A. ROTUNDU

Eri și azi.

(Aspecte din starea satelor de munte).

Intre oamenii pe care i-am cunoscut la munte, în copilăria mea și cei de astăzi, este o mare deosebire.

De vreme ce cinsprezece ani s'au revărsat asupra acestui colț de pământ românesc un adevărat potop de mosafiri noi și neposifiți, cu singurul gând de a se îmbogăți din dărnicia munților și bunătața oamenilor, schimbând în rău așezările cele vechi și pe neobservate sufletul cu bunele deprinderi, al acestor români care mai reprezentau ceva adevărat, din trecutul și firea neamului.

Am pierdut nu numai bogățiile materiale, ci conerile sufletului specific românesc, dacă nu în tot, dar într-o mare măsură.

Nu se mai cunoaște ce a fost ieri și disperăm de ce va fi mâine, dacă... dacă nu va veni o trezire și poate că vremurile grele chiar, vor aduce minunea.

Aceste, sârnicia s'a încuscrit deabinelea cu romanul, frate cu cedrul și a pus stăpânire pe căsutele albe cu pridveare vesele de ieri, iar femeia stă la masă cu familia numeroasă a munteanului.

Boalele rod chipul senin și frumos al veinicului, bautura contribuie la salbătirea sufletului și vremea a strecurat ca o vrajmașă, multe deprinderi rele.

Viersul popular este amuțit, poveștile nu se mai spun, ghicitorile și proverbele nu se mai aud, cântecul bătrânesc este înlocuit cu romanele banale de trotuar, portul cel frumos lucrat de mâinele harnice ale sătencelor noastre, este în mare parte înlocuit cu putregaiul fabricilor, și nici graiul nu mai e limpede ca izvorul muntelui și sonor ca unda lui.

Bunătața și cumpătarea sunt lucruri rare, iar în locul lor au răsărit alte buzueni rămase de pe urma arăturilor politice, ce se numesc răutate și risipă.

Obiceiurile cele frumeease în bună parte au fost înlocuite cu multe obiceiuri streine, încât am ajuns să facem „pomul de Crăciun“ nemțesc în cele mai îndepărtate cătune de pe văile noastre, fără a fi recompensați de nemți prin a se auzi în seara anului nou pe străzile Berlinului.

Aho, aho, copii și frați...

Fierile s'au păstrat numai la petrecerile bătrânilor; tinerii dansează valsuri și jocuri din țări salbatice.

Acesta e tabloul unei lumi ce vrea să apună. De la aceasta alințecare trebuie să ne oprim.

* * *

Eri era altfel:

Voia bună se întâlnea cu belșugul la casa munteanului. Buruiiana cea nouă „politică” nu era cunoscută pentru a pune otrăvă la durerile zilei, ca astăzi. Cinstea era stăpâna timpului; cumpărarea și veselia, erau vecine. Cele din bătrâni apucate, erau bine păstrate și date neștirbite generațiilor viitoare.

Pe muntean îl cunoștăi după port și vioiciune. Nunta și cumetria se făcea în adevăr cu veselie curată, nu cu scandal. Hora înveselia și apropia oamenii. Casele erau atunci ateliere unde se făcea tot ce e trebuincios de îmbrăcăminte întregii familii, chiar și hranei, căci nu se cumpără chiar nici oțetul, untdelemnul etc. ca astăzi, ci se făceau în casă.

Împrejurul caselor vechi se vedeau pomi roditori bătrâni, — neingrijii astăzi, — iar mierea albinelor înlocuia zahărul. Și ceara era adunată tot din florile satului pentru a fi dusă ca prinos înaintea puterii creatoare în fiecare sărbătoare.

Atunci era satul vesel, căsușile nălbite și dădeau aspectul frumos din poezia lui Alexandri. Cântecul bătrâncesc răsună voios pe plaiuri, ca un susur al cetinilor din pădurile de brad și înviora sufletul ca și o apă limpede și rece.

Omul gândește la Dumnezeu și găsea în biserică și școala vremii, umbră răcoritoare și protectoare.

Era și el mai bun și conducătorii parcă mai buni.

Era românul mai darnic, mai cu suflet. Vremurile acestea senine l-au pregătit pentru zilele cele mari dela Oituz și Mărăști de nu l-au învins nici fierul nici focul.

În mijlocul satelor nu pătrunse-se încă gânduri și intenții streine lui și țării lui.

Lua mai puțin parte la politică, dar muncea mai productiv și pentru el și pentru țară.

Peste tot era înfrățire, belșug și veselie. Așa era cri!

* * *

Măine va fi mai trist, dacă omul dela munte nu va fi trezit și îndrumat spre o altă viață de către luminătorii lui.

Trebuie să știe oricine și el întâi, că îndreptarea și lecturarea relelor nu vin de la nimeni din afară, ci de la noi prin puteri stimulate, ordonate și ajutate.

Acei care, lipsă în epocile electorale la raspântii vreind să-l fericească, nu au această putere. În puterea de muncă și economie a țării stă îndreptarea.

Munca sfârșită are și productivă și în alte domenii de cât lucrarea lemnului.

La munte se poate reinvia creșterea vitelor, cu condiția ca statul să dea această puțință prin crearea de izlazuri; deasemeni regiunea muntelui e minunată pentru cultura mărilor, pentru albinărit și alte ocupațiuni frumoase și productive. Cooperajia forestieră care s'a dezvoltat în această regiune, bine îndrumată și protejată de stat, ar desminti versurile că: „munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă'n poartă”.

Altfel, starea oamenilor de la munte va deveni o jale adevărată, o pată pentru țara noastră.

Pentru aceasta am încercat a pune în câteva vorbe și sub ochii altora aspecte din viața satelor de la munte.

Ca mijloace rămân conferințele, broșurile, exemplele și tot ce înviorază spiritele pentruca să se completeze și renască.

De aceea dacă mai ținem la individualitatea neamului, trebuie să ne întoarcem fața spre poporul nostru, — de la munte în special, — care reprezintă erii specificul neamului și unde s'ar mai găsi astăzi ceva demn de salvat, din ființa lui de erii.

Cauzele acestei stări de lucruri sunt multe. Poate chiar noi, ce ne pretindem îndrumători, să avem o parte de vină, căci prea am adoptat tot ce-i strein, prea am îndrăgît ce ne-a venit de peste hotare și am fost deci exemplul, ce fără voie am contribuit la acest rău.

Dar puterea de îndreptare a poporului nostru de la munte nu a fost pusă la încercare și cred că nici nu e prea târziu!

Trecutul istoric a neamului ne dă frumoase speranțe de reinviere, dacă va fi organizată o muncă de îndreptare continuă și conștientă, a celor ce pot conduce curente de înviorare, al celor ce vorbesc și scriu pentru dânsul, căci copiii vor vorbi mâine, cum gândim noi astăzi.

Ochii deci spre țărâna român și spre toate comorile sufletului lui.

Înapoi spre obiceiurile, graiul, portul și toate bunurile marilor strămoși.

Pentru toți cei ce stau în mijlocul satelor, pentru cei plecați din sate și pentru cei ce s'au născut în orizontul strămt al orașelor dar în general cugetă româneste, să nu uite un adevăr mare: „Că întărirea țărânelui, aduce întărirea țării, el fiind însăși țara”.

V. SCRIPCARIU

Citiți și răspândiți

Noua Floare a Darurilor

Cum se îngrijește o rană

Cea mai neînsemnată rană poate duce la îmbolnăviri serioase cari pot aduce nu numai pierderea unui membru (un defect, mâna toată, piciorul tot etc.) dar chiar și moartea. Și aceasta numai și numai datorită unei îngrijiri nepri-cepută dela început.

Orice rănire, cât de neînsemnată, chiar și o sgârietură, dacă este bine îngrijită se vindecă ușor. Iar din contra dacă este lăsată fără o îngrijire înțeleaptă, se inflamează (se cățăleşte, se obrintește) și nu se vindecă decât cu mare greutate și cu mari cheltueli. — Zicătoarea cu „sângele rău a bolnavului” este adăpostirea nepriceperii și a prostiei bolnavului ca și a celor din jurul său, în cele mai multe cazuri.

În regulă care nu iartă nici o abatere: nu este iertat a pune mâna pe rană, nici măcar pe o sgârietură decât numai după ce ne-am spălat foarte bine pe mâni cu apă mai ales caldă și cu săpun având grija a curăța și necurățeniile de sub unghii. De asemenea nu este iertat a șterge sau a atinge de rană nici un fel de petică sau alte lucruri dacă acestea nu sânt perfect spălate și curate. Obiceiul de a se pune pe răni petice murdare, sau funze verzi sau uscate, este nu numai sălbatec dar e și foarte primejdios și prin urmare trebuie părăsit.

Când avem a face cu o sgârietură, cel mai bun lucru este de a nu o atinge ci turnăm peste ea câte-va picături de spirt bun sau benzină, sau la nevoie numai puțină apă fiartă în clocote și puțin răcorită, și apoi o acoperim cu o bucățică de vată sau chiar cu o peticuță curată și arsă, iar pe deasupra o legăm cu o fașă sau o pânză oarecare. Cele mai deoseori, dacă se lucrează așa, după 2 zile când se descoperă rana vedem că s'a și vindecat.

Dacă avem a face cu o rană mai mare cum ar fi o tăctură sau o zdrobitură, operațiunea este cam tot aceeași, numai că cere ceva

mai multă băgare de seamă și anume: ne spălăm mâinele, turnăm pe rană spirt bun, sau benzină, sau chiar numai apă bună fiartă și ușor răcorită (bine caldă) spălăm împrejurul rănei cu acelaș material (spirt, benzină, apă fiartă) punem pe rană vată arsă sau petică curată și arsă în cantitate mai mare și legăm pe deasupra cu o pânză deasă curată.

Dacă sgârietura sau rana sânt pe o parte cu păr, se rade părul dimprejurul rănei.

Când rana e mare, îngrijirea primă se face la fel și pe loc și apoi bolnavul este dus la medic sau mai bine, e dus la spital.

A doua zi, a treia zi această legătură (se chiamă pansament) trebuie schimbat. Dacă legătura s'a prins de rană, nu trebuie tras și se moae cu apă bine fiartă și puțin răcorită până ce se desprind toate cele puse pe rană; apoi tot cu apă se spală rana, se toarnă din nou puțin spirt bun sau benzină și se acopere din nou cu vată arsă sau cu o petică curată și arsă și se leagă la loc. Și tot așa se face la fiecare zi sau 2 zile până la vindecare.

Nici un fel de rană nu trebuie lăsată să rămâie descoperită ci numai pansată.

Dacă rana este mai veche și

împrejurul ei pielea și cărnurile s'au înroșit rău s'au și umflat, atunci în fiecare zi, după ce s'a curățat, să se facă o bae cu apă fiartă și ușor răcorită (cât poate suferi de febrinte) timp de jumătate oră și apoi se pansează la loc. Iar dacă rana inflamată este pe o parte a corpului unde nu se poate face bae, atunci se pune comprese (petice foarte curate și proaspăt spalate) cu apă fierbinte tot timp de jumătate oră (se schimbă foarte des) și în urmă se face pansamentul la loc.

La îngrijirea unei răni tot ceia ce se întrebunțează, trebuie să fie foarte curat și anume: vasele, (pahare, lighean etc.) opărite; peticele spălate cu săpun și fierte; mâinele îngrijitorului foarte curate (curățați și sub unghii) și spălați cu apă și săpun înainte de a pune mâna pe rană.

Aceste spuse sunt numai câte va din regulele generale cari dacă vor fi respectate și pricepute rana se va vindeca ușor. Din momentul însă în care vom vedea că rana nu merge bine, că se obrintește, că doare, că arde, această înșamnă că rana nu a fost bine îngrijită dela început, că bolnavul e în primejdie și prin urmare trebuie să fie dus la medic.

Dr. FLOR

Năravul înjurăturilor

Nu știu dacă se află pe lume vre-un neam, la care înjurătura să fie în mai mare cinste ca la noi Români.

De este omul supărat înjură, de se întrece cu băutura înjură, de nu-i plac ochii sau apucăturile aproape lui înjură, de nu-i trag boii după voie înjură și așa mai în toate lucrările și vorbirea noastră nu lipsesc sudalmele. Ba mergem cu înjosirea până acolo că facem haz mare de copiii noștri când îi vedem amestecând în dreapta vorbire înjurături prinse dela cei mari.

Și ceia ce-i mai dureros este că nu cruțăm barem lucrurile sfinte. Se batjocoresc crucea, icoanele, evanghelia, sfinții ba chiar pe Dumnezeu. Și atunci ai dreptul să-l întrebî pe cel ce înjură:

Cum îndrăsnești creștine, să arunci tina vorbelor tate murdare pe sfânta cruce pe care Mântuitorul și-a vărsat dumnezeescul său sânge și ne-a lăsat-o, cum spune cântarea bisericască, armă contra diavolului, pe care o iaî întărire în toate lucrările când zici: *cruce ajută?*

Pe evanghelia, unde se află înțelepciunea dumnezească, lăsată lumii spre luminare și mântuire; pe sfintele icoane, ce-ți duc gândul la sfinții mucenici, care și-au vărsat sângele pentru tihna închinării tale de astăzi?

Când superi pe un om, pare că nu îndrăsnești, când ai nevoie, să dai ochii cu el și să-i ceri ceva. Cum îndrăsnești dar să te adresezi lui Dumnezeu, cerându-i pă-

nea cea spre ființă, scăpare de vrășmași, vindecare de boale și adăpost de necazuri, sănătate și toate cele de folos când zilnic îl superi prin vorbe de ocară?

De aceia este o înaltă îndatorire creștinească, să ne debarăm de năravul înjurăturilor, mai ales a lucrurilor sfinte, deoarece Mântuitorul ne-a spus că nu ceia ce intră în gură spurcă pe om ci ceia ce iese esă din gură.

Sudalmele ne întinează sufletul și pentru această ocară a lui Dumnezeu și a sfinților, vom da seamă odată înaintea împăratului ceresc.

Când te necinstește aproapele, îndată alergi la judecată ca să capeți satisfacție. Cum socoți oare că Tatăl ceresc nu te va chema la judecată, ca să dai seamă de vorbele de necinste aruncate asupra Lui, asupra sfinților și a lucrurilor sfinte?

Nu știi că Dumnezeu ne-a grăit prin Moisi în legea veche: „să nu iei numele Domnului tău în deșert, că nu va lăsa Domnul nepedepsit pe cel ce va lua numele lui în deșert“ (Eșire 20,7); prin înțeleptul Solomon: „din gura dreptilor curge înțelepciune iar limba nedreptului va pieri“ (Pilde 10 32).

Și dacă Mântuitorul ne spune că vinovat va fi focului gheenei, celce va zice fratelui său, nebune, cu cât mai vartos va fi vinovat celce înjura nu pe un frate, ci pe Dumnezeu, sfinții și lucrurile sfinte!

Să punem deci straja cugetelor și gurii noastre, spre a fi feriți de înjurături și a slăvi după cuviință pe Dumnezeu.

Pr. V.

Să ne cercetăm

sufletul

Ni se pare ceva cu totul lipsit de judecată, când vorbindu-se de pricinile crizei în care ne învăluim, nimeni nu se găsește cu nimic vinovat, ci totdeauna dăm vina numai pe alții.

S'ar părea că tot ce-i bun, e făcut de noi și tot răul este din cauză că nu suntem puși, fiecare,

să facem totul. Strigăm că în noi se găsește ce ar trebui să se găsească (cinste, cuminenie, dreptate, muncă, adevăr), dar nu cercetăm să vedem, dacă în adevăr găsim în noi, în sufletul nostru, ceva din acestea. Ni se animalizează viața, căci reducem totul la tendința de a strânge o avere cât mai mare, de a avea un trup cât mai frumos îmbrăcat (uneori credem că chiar opera lui Dumnezeu este nedesăvârșită, că smulgem sprincenele și facem noi altele cu cărbune și de a duce o viață mai luxoasă decât a vecinului, Sufletul ne este robul trupului, iar șarlatania domnește ca o lege supremă. Au fost vremuri când trupul era în slujba sufletului — după cum e menirea lui — și de câte ori n'a ars pe rug trupul pentru suflet! Astăzi par'că vrem să punem pe rug sufletul, pentru trup. Că doar ce-i alta, decât sacrificarea sufletului pentru trup, când încălcăm dreptul altuia, când vrem să câștigăm chiar din lenea noastră și când ne punem cu totul în slujba șarlatanismului?

Vedem răul în altul, dar ne lipsește acel sufletul curat, de a ne cerceta și sufletul nostru în care vom găsi, cel puțin tot atâta rău.

Să ne cercetăm sufletele! Asta ne trebuie. Să închidem ochii asupra lumii din afară și să vedem în sufletul nostru se găsește o lume mai bună? Sau poate tot răul ce-l vedem în față-ne, este tocmai răsunetul sufletului nostru?

Și dacă-i așa — dacă dorim o îndreptare — și o dorim — de unde poate pleca? Cum putem stârpi un spin ce crește între florile din grădină? Numai distrugându-l dela rădăcină și rădăcina răului e în sufletul nostru unde trebuie să-l căutăm.

Să ne servim de puțină istorie trăită de fiecare din noi. Toți cunoaștem timpuri când, mult mai mult decât astăzi, oamenii țineau sufletul ca pe o adevărată comoară Dumnezească ce este. Ce frumoasă era viața unui om de aceștia!

Nu era omul așa de îngăduitor de legi — cum e azi — căci era o lege a bunului simț, pe care

omul o respecta cu sfințenie, pentru că ținea să nu-și păteze sufletul. Nu era nevoie să-și păzească omul dreptul lui, cu ciomagul sau cu jalba la judecător, căci fiecare își cântăria bine munca sa și știa că are drept, numai la răsplata ei. Dacă nevoia făcea pe cineva să se împrumute dela vecin, nu era nevoie de poliță sau de gaj, căci sufletul lui nu-i primea decât ce i se convenia, iar ce era a altuia i se dădea, nu de frica judecății, ci fiindcă așa se convenia. Știa oricine că din lenă nu se poate trăi și șarlatanismul era condamnat.

Era respect de muncă, de bătrânețe, de cuminenie, de adevăr; exista rușine de ce era urit, căci omul își măsura faptele și ținea seamă de urmări. Astăzi urmările nu interesează, iar rușinea este luată drept prostie.

Răsunetul sufletelor frumoase, creiază o viață din care se poate ceti frumusețea acestor suflete.

Și să ne ducem cu gândul într'un sat, să-i vedem viața de mai înainte și cea de acum. Toată săptămâna, sătenii lucrau care încotro. Sărbătoarea când clopotele bisericii chemau pe credincioși, ulițele satului erau pline de bătrâni, femei, tineri, fete și copii îmbrăcați în haine de sărbătoare, cari mergeau să asculte sfânta învățătură a lui Hristos. Întăriți cu sufletul și ușurați de păcate, fiecare se îndrepta spre casă. După amiază se făcea hora satului, care într'adevăr era o petrecere pentru tineret și o mângâiere pentru bătrâni.

Ce de flori și ce de fluturi pe cămășile fetelor și ale flăcăilor! Ce mai hori durau pe iarbă verde, de se cutremura pământul! Pe de lături bătrâni și femei sfătuiau și priveau cu admirație la tinerețea care se arăta așa de iscusită la joc, pentru a fi tot așa de vrednică a doua zi la treabă. În câte o pauză tinerii toți se strângeau lângă un bătrân și-i ascultau sfaturile, iar fetele lângă o bătrână. Preotul și învățătorul priveau de pe o bancă, cum bătrânii se mângâiau cu avântul tinereții, iar tinerețea culegea sfaturi dela bă-

trâni. Era în totul o viață frumoasă și Românească, în care se vedea că acei ce duc o asemenea viață, sunt oameni cu adevăr cu suflete frumoase.

Dar, ia să cetim — prin ajutorul vieții de astăzi — și în sufletele noastre. Câți oameni nu-și pierd astăzi vremea, în timpul săptămânii, pe drumuri în judecăți, sau alte blăstămății! Câți nu caută să culeagă de unde n'au semănat! Nie rușine să muncim și ne socotim părtași numai la culesul roadelor, nu și la muncă. Asta ne face și neeconomi și luxoși că dacă nu știm să câștigăm ceva prin muncă, cinstită, nu știm nici să cruțăm. Nu ne mai îmbrăcăm cum ne e sufletul și nicinu ne lăsăm cum nu ne-a făcut Dumnezeu. Cămașa de cânepă sau de in, ițarul, cojocul, sumanul, pe care se coseau flori frumoase ca și sufletul cui le purta, pentru noi miroasă; ne trebuiesc ciuboșele galbene, pantofi de lac cu tocul de o șchioapă, haine de matasă, c'ășai moda. Fața nu ne pare destul de frumoasă, o mai sulemenim; părul ne e lene să-l îngrijim îl tundem, à la garçon. Acestea nu mai arată un suflet frumos ci un suflet ușor, sarac, pustiu, care se îmbracă după modă, căutând să dovedească, nu ceea ce este, ci, că dacă-i pe aceea, se poate îmbrăca mai luxos decât vecinul.

În diminețile sărbătorilor, clopotul bisericii, de multe ori, sună ca într'un pustiu, iar dacă cineva ar veni, într'o după amiază de sărbătoare, să vadă hora satului, ar a mâna curat uimit.

În locul opincilor sau jumătăților și a colțunilor de lână frumos împlețiți, de altă dată, ar vedea pantofi sable, acajou sau bois de rose, cu tocul de-o șchioapă și ciorapi de matasă.

Flăcăul nu mai este acel Toader a lui Ion a lui Costache, care face semn cu batista Casandrei, Le ței, Saftci, să vie să joace o polcă, un vals, o horă, ci, e domnul cavalier care vine și invită domnișoara la șimi, fox-trot, tango; pe fața lui nu ar mai vedea acea curățenie sufletească și sinceritate isbitoare ci, un fel de prefăcătorie, o greutate cu care el se necăjește

pentru a fi și el mai civilizată...

Apoi când o lasă din joc domnișoara îi spune „mersim” și când se despart, „la revedere”. Frumosele doine și cântece Românești nu se mai aud pe la clăci și seara pe ulița satului, că de, s'au învechit — par'că ele nu sunt suflet care nu pierе nici odată și nici nu se învechește.

Așa ne analizăm viața înăbușind sufletul și făcând pe placul ochilor, urechilor, stomacului, nu conform cu sufletele noastre.

N'avem suflet în ceace facem și avem totdeauna o prea mare grijă de stomac. Să ne cercetăm sufletele și vom vedea cât suntem de sărăciți de suflet. Sărăcia de suflet aduce ușurința de a se prinde de noi orice; ea a adus setea de averi și deci necinstea și nedreptatea; ea a adus lena și deci șarlatanismul; ea a adus luxul și înșfârșit, dacă am ajuns unde suntem, tot din cauza sărăciei de suflet.

Ba, mai mult, sărăcia de suflet, ne face să ne credem și mai bătuți de criză decât suntem în adevăr, căci cine n'are suflet, dacă i-ar lua cineva banii și averea cu ce ar rămânea? Pentru un suflet adevărat, banii și averea sunt o sarcină, o grijă în plus, de care când scapă, începe o viață și mai bogată.

Să ne întoarcem, dar cu căutarea răului, din afară, în sufletele noastre, căci nicăeri nu-l vom găsi mai ușor și nicăeri nu vom putea mai îndată să-l îndreptăm. Suntem răspunzători fiecare de starea de astăzi a vieții noastre (nu există numai o criză economico-financiară, ci și o criză a vieții noastre sufletești, că chiar dacă am avea bani și avere tot nu ne-am simți bine. E o sărăcire a sufletelor), că nu ne-o fi adus în starea asta, un copac, o floare sau o rândunică, ci tot noi; și nu numai Ioan sau Vasile, primarul, prefectul ori ministrul, ci noi toți că și ei sunt tot dintre noi. Așa dar, pentru ce să căutăm în alții ceace este în noi? Când ostașii căutau pe Isus să-l lege și întâlnindu-i Isus i-a întrebât: „Pe cine căutați? Pe Isus Nazarineanul, au răspuns

ei. Isus n'a arătat pe vr'un apostol și nici n'a spus că nu-l pe aici, ci a răspuns: „Eu sunt”! Pilda Dumnezească să ne fie de învățătură și când ne întrebăm: „Cine e vinovat derăutățile vieții noastre?”. Să răspundem nu cutare sau cutare ci: „Noi”. *In noi este totul*. În noi este răul care așteaptă să fie cercetat și cunoscut pentru a-l îndrepta și în noi sunt puterile de a-l îndrepta.

Suntem săraci și-i criză? *Să ne cercetăm sufletele* și le vom găsi și mai sărăcite.

Bisericile noastre de lemn

În satele noastre dela munte, în vechile așezări de răzeși înstăriți și păstrători de datini, acolo unde moda streină și urâtă n'a pătruns încă, bisericile de lemn, vechi de sute de ani, sunt aceluși pretutindeni: dosite, înconjurate de livezi bătrâne, fânețe și cruci vechi de cimitir, uitate de oameni, înveșmântate de liane și mușchi, stăpânite de tăcere; parcă ar fi la cine știe ce mare depărtare, de oamenii stăpâniți de griji și sbuciumați de fiorul și forfotul vieții.

Câteodată nu le lipsesc nici roiurile de albine sălbatece, făcându-te să te crezi în vecinătatea schiturilor singuraticе, din sihle depărtate, unde rar se rătăcește pasul cuiva din lumea noastră.

Așa cum sunt, nebagate în seamă de cei ce trec zilnic pe lângă ele, au frumusețea lor, cu care te îmbie, o frumusețe aleasă, un înțeles adânc, ce scapă celui care nu-i deprins cu litaniile și cu drumul bisericii. Tot trecutul nostru de sat trăește în ele. Sub bolțile lor și-au plecat genunchi pentru rugăciune, atâtea rânduri de oameni, spuindu-și bucuriile și necazurile aceloraș icoane, care ne închinăm și noi.

„Toată înțelepciunea lor, toată învățătura asta a vieții, sfatul lor stă scris în schituri de munte, bătrânește închinatе muntelui, strajă la gura văilor, cu șindrila lor arsă de soare, sărutată de lună, învechită de ploii, cu strane inflorate de mâini răbdătoare și înviorate de credință”. (I. D. Ștefănescu).

E momentul, dar să ni le îmbogățim cu *cinste, lumină, adevăr, frumos, muncă, dreptate* și atunci chiar dacă am rămânea fără un ban și cu o singură cămașă, vom avea un suflet care va face pentru noi mult mai mult decât bogăția lumii întregi.

MIHAI DELA SARATA

În acest articol m'am servit de viața sătească fără a orbi de amestecul vieții orășanești la sate. Despre aceasta vom vorbi în numărul viitor.

Învățați cercetători al trecutului nostru, le-au căutat, și bucuroși atunci când le-au găsit le-am cercetat, și am scos din ruina lor, frumuseți nelămurite, pe care trebuie să le cunoască și să le înțeleagă orice om cu dragoste de neamul și de țara lui.

„Dimensiunile bisericii de țară sunt de obicei mici, pereții scunzi, și acoperișurile înalte cu scurgeri repezi, ca pentru o climă muntoasă cu ploii repezi și zăpezi mari. O strășină lată aruncă umbra ei, peste ferestrele mici înconjurate cu chenare cioplite, împodobite cu flori geometrice. Pereții sunt din bârne groase și cu timpul ele au căpătat o frumoasă culoare cenușie, sau roșcată. În dreptul ferestrelor un brâu în relief în formă de frânghie, leagă biserica de jur împrejur. Soclul alcătuit dintr'o bârnă mai lată stă pe un postament de piatră legată cu mortar de vie.

Ușa bisericii întodeauna frumos lucrată cu ornamente din belșug și cu o inscripție în litere decorative săpată pe fruntarul de deasupra ei.

În fața ușii se întinde de obicei un pridvor răzimat în stâlpi ciopliți cu capitele și brățare foarte variate ca formă și întodeauna proporționate și împodobite cu măsură și pricepere.

În unele regiuni din Moldova, ușa dela intrare e într'o parte a bisericii, iar deasupra ei se află clopotnița. În alte părți clopotnița se ridică gingaș, peste coama acoperișului înalt, răzimată pe patru

stâlpi mici încoronați cu o învelitoare în formă de umbrelă sub care e adăpostit clopotul. În Transilvania clopotnița e mai înaltă, cu un foișor pe stâlpi la partea superioară și cu un acoperiș ascuțit și înalt sfârșit cu crucea în vârf. În părțile Bucovinei și al Moldovei de de nord, bisericile de lemn au adeseori mai multe turle; pereții sunt îmbrăcați cu șindrilă în formă de solzi, iar acoperișurile au forme bulbucate.

Interiorul bisericilor de lemn este și mai interesant încă; proporția este joasă, încoronată sus cu un fel de bolți lucrute din lemn, în chiar șarpanta acoperișului.

Aceste bolți înfățișează o parte mai ridicată ca un fel de cupolă în centrul bisericii, în fața catapetesmei, și o altă parte mai joasă spre altar. Fața acestor bolți e captușită cu scânduri așezate orizontal, cu sipci pe rosturile dintre ele. Pereții interni sunt îmbrăcați la fel, însă cu scândurile așezate vertical" (Arhitect N. Ghica Budești)

În zilele de săbătoare, de primăvară când se topia omătul și până toamna târziu, florile pădurii, fânețelor și grădinilor, dela viorea și până la dumițrele și răzdoagele târzii, toate erau aduse, pe rând, să împodobească chipul Prea Curatei și iconostasul, pe care stătea nelipsit mănunchiul de busuioc.

Pe rafturi găsești adese ori cărți vechi, de sute de ani, roase de multă răsfoială, pe care au cetit atâtea rânduri de oameni, despre cari nu amintește nimeni afară de însemnările lor, scrise cu stângăcie pe margine a filelor.

Adeseori stranele și catapeteasma sunt împodobite cu minunate săpături în lemn, făcute cu răbdare și meșteșug, de către acela care a lucrat biserica.

Bisericile de lemn sunt sinteza, esența satului. După cum bisericile și mănăstirile voevozilor, amintitoare a atâtor domni și biruințe, adăpostesc toată viața sufletească a neamului, și bisericile de lemn adăpostesc, în umilința lor, toată viața sufletească, tot gustul de frumos și dragostea de Dumnezeu, a satului.

Aceiaș inspirație stă și la acel meșter care a ridicat biserica

domnească, ca și umilitul și neștiutul care a ridicat biserica de sat.

Dar meșterul acela de sat nu știa decât meșteșugul lui, învățat dela alt meșter, fără nici o modă adusă de aiurea, cum s'a întâmplat cu acela care a clădit bisericile și mănăstirile domnești.

Și, pe când clăditorul de mănăstiri frumoase „după dorința domnitorului“ era prefăcut în școli streine din apus, din Polonia și din Bizanț, la fel cu cronicarii, cel din sat a rămas necunoscut să lucreze după bunul lui plac, rămânând mai departe frate bun cu acela care a creat cântecul popular, cu acela care știa să cânte din buciul și din fluer, așa cum a învățat dela înaintașii lui.

Meșterul purtat prin străinătăți vine cu lucruri noi, cu modă nouă schimbând multe din cele apucate din bătrâni, adăugând multe din cele văzute de el, cât a umblat prin lume; cel din sat a trăit cu moștenirea lui milenară, construind, în cuprins de atâtea veacuri, biserici la fel, fără să schimbe cine știe ce în cuprinsul lor.

După cum satul își avea „povestășul“ lui, șolticul lui, cântărețul lui, își avea și meșterul lui cioplitor în lemn, înzestrat de Dumnezeu cu darul de a încrusta lemnul cu modele alese de toată frumusețea. Acela când a fost flăcău, a încrustat furci de tors, pentru vre-o fată mare, a făcut tronuri pentru zestre, iar mai pe urmă a cioplit frumos stranele, catapeteasmele și ușa bisericii din sat.

Oamenii aceștia, care-și puneau tot sufletul lor, în cecece făceau cu atâta răbdare erau rari, căci „nu oricine poate face măcar o roată, nu oricine poate săpa o albă, o covată, nu oricine poate ciopli un sicriu“ (N. Iorga.)

Sfinți zugrăviți frumos și bine, nu prea aveau. Arta picturală e mai grea și cere multă școală. Și când s'a apucat să zugrăvească, meșterul care încreta lemnul cu așa de multă îndemănare, s'a arătat stângaci și fără pricepere.

În pridvorul acestei biserici în vreme când nu știa nimeni din sat să citească în cărți afară de preot și

de cântăreț (dascălul) se strâneau copii să buchirească pe ceaslov, zi de zi, până vor ajunge gramatici.

S'au găsit în biserici de lemn din Ardeal cărți vechi, dela Varloam Mitropolitul și dela Doroftei, care a păstorit în Moldova Țăranilor din partea locului le plăcea să li se cetească din ele, fiindcă sunt scrise frumos, cu mlădiosul și limpedele grai din Moldova, ținându-le în cinste până în zilele noastre.

Așa au fost bisericile de sat: darul sufletesc închinat lui Dumnezeu, din cugete umilite, din toată firea a acelora cari „vin dela muncă seara bălăcind, când carele scârție și fumul iese alene din cămin, cari, cântă, se sbat, se duc la război și mor făcând trei cruci, iar peste oasele lor crește iarba verde, ca o binecuvântare de sus.“ (Oct. Goga). M. COJOCARU

Știri din lumea întreagă

Dezarmarea generală. Lipsa de bani și de afaceri comerciale are ca pricină *neîncrederea și lipsa de frăție* dintre popoare. Ura și setea de răzbunare dintre neamuri, mai ales în urma marelui războiu, au adus la o înarmare și pregătire pentru un nou războiu, mai grozav ca cel ce a fost. Mai mult de 1/3 din munca omenirii este cheltuită pe armament.

Adunarea *Societății Națiunilor*, care luptă pentru înlăturarea războiului și-a ținut ședințele în luna trecută la *Geneva*. T o a t ă munca ei s'a învârtit în julul *dezarmării generale*, și deci a înlăturării războiului dintre popoare. Întăiul pas spre înfrățirea dintre oameni s'a făcut prin împăcarea celor două mari puteri Franța și Germania. În vederea dezarmării, s'a propus deocamdată o prirea oricăror înarmări pe timp de un an. Hotărârea definitivă se va lua însă în februar viitor, când Societatea Națiunilor se va aduna din nou, Președinte al acestei societăți este marele român *N. Titulescu*, ales a doua oară.

Greutățile bănești ale lumii au făcut să se întâlnească între ei conducătorii popoarelor ca să se

sfârșiască ce e defăcut. Francezii și Italianii s'au întâlnit cu germanii în septembrie, iar în octombrie, primul ministru francez a stat în America 15 zile, tot în acest scop.

Datoriile Germaniei au fost amânate pe un an. Franța, care e cea mai bogată țară din lume a împrumutat pe toată lumea, până și pe Anglia. E vorba să se amâne datoriile de războiu și chiar să se micșoreze, dacă nu chiar să se ierte.

Din pricina lipsei de afaceri și de lucru, peste 8 milioane de oameni stau cu mâinile slăboare și trebuie să-i hrănească statul. Bănci mari din Anglia, Germania, Statele-Unite au dat faliment. Prețul banilor a început să scadă. Așa de pildă lira englezească a scăzut cu 20% ceea ce a adus multă pierdere celor ce au avut bani la băncile englezești.

Un început de război între China și Japonia. Tocmai în timpul când Societatea Națiunilor se străduia pentru dezarmare, aceste două țări surori se iau la sfadă (războiu) din pricina unei provincii, Manciuuria, pe care n'o pot împărți. Societatea Națiunilor stă la pace între ele și după cât se vede, va isbuti să le împace fără războiu.

Revoltele din Rusia. Țăranii s'au răscolat în multe părți din pricină că sovietele le recheziționează cerealele fără plată, lăsându-le pentru hrană numai 400 de grame de persoană pe zi. Bolșevicii, care golise Rusia de pâine, o cumpără înapoi de unde poate, căci e de prevăzut că în Rusia va fi mare lipsă de hrană.

Din această pricină, prețul grâului e în urcare.

Vorbește și Ion, că și el e om. Acest „Ion“ se numește Borah și e senator american. Pe când d. Laval primul ministru francez era în Statele-Unite și sta de vorbă cu președintele acestei țări asupra păcii și frăției dinte oameni, se amestecă în vorbă, nechemat, și d-l Borah.

D-sa cere schimbarea tratatelor de pace în felul de a da înapoi Germaniei și Ungariei, toate pământurile ce li s'a luat. Auziți? Să dăm înapoi ungușilor toată

Transilvania și Banatul. Deasemenea să facă și Polonia și Cehoslovacia și Jugoslavia. Francezii să dea Germanilor Alsacia și Lorena.

Vorba aceasta nechibzuită a supărat pe toată lumea, căci nu schimbarea tratatelor, ci tocmai respectarea lor, va asigura pacea lumii.

Alegerile din Anglia. Săptămâna trecută (sfârșitul lui Octombrie) au fost în Anglia alegeri generale. Englezii de data asta au întors spatele socialiştilor și s'au întors cu dragoste veche, la partidul conservator. Din 65 deputați, au fost aleși 469 conservatori și numai 146 opozanți. Lumea începe a nu se mai lua în politică după oameni noi, care numai făgăduiesc dar de făcut nu pot face mare ispravă.

Alegerile în Jugoslavia, vor fi în curând. Ele se fac pe temeiul unei constituții. Toată lumea le așteaptă cu nerăbdare, fiindcă de la aceste alegeri atârnă liniștea și pacea în această țară.

Cine ține bogăția lumii? Franța care are o bogăție în bani de aur de 3 miliarde dolari, Statele-Unite care au 4 miliarde dolari și Olanda, Belgia, Danemarca, Cehoslovacia, care au și ele 1 miliard de dolari.

Tot bănetul de aur al lumii se ridică dar la 8 miliarde de dolari. Bogăția Franței se ridică la 500 miliarde lei, și a Americii care se urcă la 668 miliarde de lei se datorește numai muncii unită cu economia. Luați aminte!

Vești din țară.

Greu și rău. Nu-s bani, nu-s afaceri (negustorii). Până acuma n'au avut întrebare nici cerealele, nici lemnele, nici petrolul și nici alte produse. În afară de vitele grase și bune pentru căsăpie, ouăle, paserile, porcii și fructele, care au mai avut căutare pe ici, co ea, încolo nu s'a putut câștiga aproape nimic. Se uită omul numai în cer și pământ și nu știe încotro să apuce.

Dar în timpul din urmă am cetit că prețul cerealelor e în urcare. Fiți dar cu băgare de seamă și nu vindeți cu ochii închiși. Interesați-vă zilnic la primărie de prețuri.

Dacă noi am fi fost mai cu-miști și mai ales dacă am fi fost mai economi, n'am trage ceeace tragem azi.

Dar tot de minte să se plângă omul!

Lăcomia de câștig și necinstea unor bănci.

Este și lume care face economii în țara noastră; însă este și multă lăcomie de câștig. Unele bănci, ca să atragă economiile oamenilor le-au făgăduit dobânzi mari de câte 12, 15 și 18%, iar cei lacomi de câștig și-au pus banii la aceste bănci, care lucrând ușor sau necinstit au dat faliment și oamenii și-au pierdut economiile făcute cu atâta greutate. Această să ne fie spre învățătură.

Cele mai bune bănci unde nu se pierde niciodată sunt casele de economii ale statului, care funcționează pe lângă percepții, admini trații financiare și oficii poștale. Se dă o dobândă de 4% la sută; însă nu se pierde niciodată. Bune sunt și băncile populare.

Incasarea dărilor merge greu, din pricină că lipind câștigurile și nu e de unde lua bani pentru achitarea lor.

Totuși, dările în țara noastră nu-s prea mari, așa că dacă ar fi și puțină bunăvoință, s'ar plăti la timp.

Achitarea dărilor e una din cele dintâi datorii ale ori cărui cetățean și bun patriot. Cu toți să ne silim ca să ne facem această datorie, mai mult ca oricând, căci țara se găsește în mare strâmtoare de bani.

Nu vă luați după cei ce spun să nu plătiți, căci o să fiți iertați. Asta e curată nebulie, nu vorbă de om cuminte.

E vorba cu datorii agricole, iar nu dările să se prelungească pe mai mulți ani, cu o dobândă mai mică. Dor las s'o vedem și pe asta și atunci vom vorbi. Insa dările trebuiesc plătite.

Budgetul statului va oferi o scădere cea 38 miliarde la 25 miliarde de lei. Se vor face mari reduceri la lucrările obștești și la

lefuri. Asta poate, poate să aducă și o micșurare a unor dări.

Suferința școalelor e mare din pricina sărăciei statului. Căutați și rupeți dela gură pentru ajutorarea școalelor. Inmulțirea luminii ne va aduce tuturor o viață mai ușoară, iar îngroșarea neștiinței, ne va aduce o adevărată robie, chiar în țara noastră.

Conferința interparlamentară, un sfat alcătuit de deputați și senatori din toată lumea, pentru aducerea păcii între popoare, s'a ținut în Octombrie la noi, în București. Mare cîrste pentru noi!

Tot la noi s'a ținut și *conferința aeronautică* a marelor puteri, căutându-se ca plutire în aer să fie făcută de folos omenirii, iar spre pagubă.

Realizări și proiecte de gospodărie sătească

Camera Agricolă a Județului Neamț a hotărât mărirea actualilor crescători de porci, păsări și berbeci de rasă, care au fost înființate anul trecut (crescătorii de porci), iar cea de oi și păsări din anul acesta.

Pentru anul viitor se vor organiza patru stațiuni de armăsari pentru prăsilă și se vor prevedea în bugetele comunelor sumele necesare pentru procurarea taurilor.

Se va înființa la Bălțătești o mare stațiune de Albinărit, cu ateliere și școală pentru bransa aceasta.

Se va stărui pentru însemnarea unor proporțiuni tot maimari din islazuri, cu trifoi și lucernă.

Camera Agricolă va mai face pe loturile ei culturi demonstrative cu semințe selecționate și cu sisteme noi de muncă, pentru pildă agricultorilor.

Va subvenționa pe sătenii care vor să-și procure diferite semințe pentru îmbunătățirea culturilor și pentru mașini și instrumente agricole.

Va procura și pune la dispoziție sătenilor pomi roditori din soiurile cele mai bune, cu prețuri avantajoase.

Se vor ajuta comunele să-și planteze porțiunile din islaz, suse surpării.

Se vor mai înființa încă cinci stațiuni de duzi cu câte 200 bucăți fiecare, în comunele în care nu s'au făcut până acum astfel de plantații.

Se va stărui pentru curățirea islazurilor de mărăcini, spini și rugi și se vor premia islasurile cele mai bine îngrijite.

Vremuri grele pentru școala poporului

Insfârșit congresul nostru, cel așa de mult discutat și care a dat loc la unele răfeli cu urmări neplăcute pentru conducătorul Asociației, s'a ținut în prezența a câtorva mii de dascăli veniți de pe plaiurile țării ca să-și arate necazul în care se sbat. Atmosfera în care a avut loc congresul din anul acesta, atitudinea demnă și energică a președintelui nostru, D. I. D. V. Toni, a avut darul ca pentru moment și pentru cei de față să uite o clipă din traiul umilitor și apăsător în care se vor întoarce, de astădată lipsiți și de nădejdea în mai bine. Căci, în definitiv, ce rezultat au avut dezbaterile noastre? Cine le-a auzit decât tot noi? Delegații noștri, aleși dintre cei mai răzbătători și cunoscători ai situației tragice în care se găsește învățământul primar în general și învățătorii în special, au bătut pela ușile vistiernicilor, s'au plâns de lipsa de grijă în care suntem lăsați — ca și când școala nu mai face parte din instituțiile Statului — au strigat împotriva viitorului ce ni se rezervă și rezultatul a rămas acelas: învățătorii vor fi plătiți 50% din salariu de către comune și județe. Iată-ne dar îndărăt cu 40 ani, lăsați pe mâna acelorora ce s'au arătat a fi satrapi cu noi, când încă nu aveam nevoie să ne plecăm fruntea ca să le cerem pâinea.

Ce va urma din această nenorocire se va vedea în curând: învățătorii nu vor primi salariul nici măcar cu întârzieri de 2-3 luni, vor muri de foame ca cei din urmă nenorociți, școlile se vor închide, analfabetismul și întunericul va stăpâni lumea satelor și ideile de răzvrătire vor prinde tot mai multe rădăcini. Trecerea învățătorilor pe seama comunelor, înseamnă — la noi vorbind — o reducere forțată dar plănuită a salariilor cu 50%. Nu va fi însă numai această reducere, căci prin însăși proiectul de buget întocmit, am văzut locul unde am fost puși: învățătorii de gr. I sunt în categoria XV alături de sufleurii cl. III a tea-

Cum se vede, se promite o frumoasă activitate, pentru reușita căreia se cere însă, negreșit, ca agricultorii și îndeosebi ne așteptăm dela frunțași: Preoți, Invățători, etc., să se arate gata și bucuroși a folosi îndrumările pe care Camera Agricolă le va da.

C. M.

trelor. ajutorii de grefieri cl. III, perceptorii de circumscripție, ajutor contabil etc. În armată n'au echivalent în grad căci sublocotenentul e în categoria XIV; învățătorii de gr. II sunt în categoria XVII, cei definitivi în a XVIII și provizorii în a XIX. Dacă fiecare categorie am socoti-o ca o roată pusă să ducă carul Statului, ne dăm bine seamă că nu ne putem mângăia nici măcar a fi a IV-a roată la căruță. Școala prin urmare poate fi scoasă de tot. Invățătorii, încadrați în aceste categorii cu salarii scăzute — față de cele de azi — în proporție de 12-18%, trecuți apoi să-și primească jumătate din el dela comuni și județ, vor deveni slujbașii cu cel mai puțin suflet de muncă.

Ultima nădejde ne-a rămas la reprezentanții națiunii. Dacă și aceștia vor consimți să pecetluiască prin legi mizeria noastră și dezastrul școlii, atunci nu ne rămâne decât să ne resemnăm în apostolatul nostru fără pâine și fără cămin.

C. LUCHIAN

Ministrul Comerțului din Franța a declarat zilele acestea unui mare ziar că îndreptarea vieții economice în Europa va veni prin împrietenirea Franței cu Germania și că se și pun mari stăruințe pentru apropierea acestor două țări. Din cele ce se spun, urmează că această împrietenire e mai aproape decât se crede.

Anul acesta s'au exportat din România aproape 60.000 vagoane de grâu. Tarile care au cumpărat grâu românesc în cantități mai mari, dela 5 până la 10 mii de vagoane sunt: Anglia și Belgia în frunte și apoi vin Olanda, Cehoslovacia, Austria, Ungaria și Franța.

INFORMAȚIUNI

Conferința d-lui profesor

I. D. Ștefănescu

Duminică 1 Noembrie, d-l I. D. Ștefănescu, un erudit al științei românești, a conferențiat la Piața vorbind despre „*Expoziția colonială din Paris*”.

Acum, 14-15 ani în urmă, când în Franța stăteau mai înverșunate ca ori când două tabere vrăjmașe: una care declara falimentul științei, iar cealaltă inutilitatea credinței; s'a ridicat un mare Francez, om de o potrivă al științei ca și al credinței, generalul Lestey care a dat ideea organizării unei mari expoziții coloniale.

Patrusprezece ani, geniul francez a lucrat pentru organizarea acestei grandioase expoziții prin care să arate lumii întregi ce a putut să facă, ce minuni s'au realizat în pusturile Africii, Asiei și Oceaniei, printre sălbaticii și canibalii de odinioară, prin *colaborarea minunată dintre credință și știință*. Misionarii credinței creștine au fost cei dintâi care au pătruns între săbăci spre a aduce acolo omenia și pacea lui Hristos. Atâția și atâția din acești apostoli ai luminei au plătit cu viața, devotamentul lor, dar cu stăruință s'a reușit. După preoți au venit medicii și oamenii de știință și apoi s'a așezat la muncă școala. Franța are azi, cei mai buni prieteni printre sălbaticii de odinioară.

Iată în prea surte cuvinte, ce ne-a spus d-l profesor Ștefănescu

■ In vederea ușurării crizei grâului, Statele Unite s'au hotărât să restrângă suprafața cultivată cu grâu și să caute în același timp a reduce cheltuielile de producție prin perfecționarea culturii. Cu alte cuvinte, americanii vroesc ca prin mijloace iscusite să scoată mult, din pământ puțin.

Când vom ajunge oare și noi la mîntea asta?

■ Duminică 25 Octombrie, a vorbit la Casa Națională d-l profesor A Rotundu, tratând despre „*Rolul cultural bisericesc al Românilor în trecut*”. Dacă Românii au fost străini de gândul de aspirare și de dominație față de alte popoare, în schimb au urmărit — adesea cu strălucite și recunoscute succese — *imperialism cultural* care s'a exercitat cu deosebire în lumea popoarelor ortodoxe, din răsărit. Epoca lui Ștefan cel Mare, a lui Vasile Lupu, Matei Basarab, Neagoe, Brâncoveanu, a însemnat rând pe rând, unde puternice de lumină, pe care spiritul românesc le proiecta peste multe și întinse țări, pe acele vremuri.

Conferința d-lui profesor Rotundu, a dovedit și frumoase cunoștințe și un entuziast suflet de Român.

■ Duminică 8 Noembrie, a vorbit la Casa Națională d-l profesor Al. Grigorovici despre „*Suferințele Românilor din Ardeal*”.

■ Exportul vitelor în străinătate ajunsese pe 1922-1923 foarte înfloritor, reprezentând suma de aproape șase miliarde lei, care intrau atunci în țară.

Ce s'au apucat guvernele noastre atunci. Au văzut că-i mare exportul, s'a pus taxă vamală câte zece mii lei de un bou vândut, crezând că din aceste taxe se va îngriși bugetul.

Rezultatul a fost însă contrarul: taxa mare a împedecat pe străini să mai cumpere vite de la noi și așa a început să piardă și statul și crescătorii noștri de vite pentru că nu mai aveau cui vinde.

Iată greșeli, pe care le plătim de câțiva ani și le vom mai plăti încă, de oarece am pierdut piețele bune ce le aveam în străinătate pentru vitele noastre.

■ După cum se vede din Monitorul Oficial, statul nostru a plătit anul acesta suma de peste 314 milioane lei, ca primă de export pentru grâu.

■ Ministerul comunicațiilor a hotărât ca de aici în cole, Administrația Căilor Ferate Române să nu mai cumpere din străinătate nici un fel de material, afară de cel ce nu se poate lucra în țară. Se zice ca această măsură se va aplica și de toate celelalte administrații publice din țară.

■ Mari bărbați de stat din apus cer o uniune vamală europeană. Asta înseamnă să nu se mai plătească taxe la vamă când o țară vinde alteia și nici când cumpără. De la trecerea liberă a mărfurilor prin vamă se așteaptă o mare eltenire a prețurilor. Am cumpăra zahărul străin cu 10 lei Kgr hârtia, stofele și alte produse ale industriei străine, cu jumătate de preț. Am vinde și noi bine, produsele agriculturii noastre. Ar fi deci concurență între mărfuri și deci, eltenire, iar nu monopol ca astăzi.

Informațiuni școlare

Ministerul Instrucțiunii a luat dispoziție ca școlile rurale, să nu mai trimită cărțile din bibliotecile lor Casei Școalelor, urmând ca numai școlile urbane să trimită prisosul cărților pentru formarea de biblioteci publice, după ce vor reține în dulapurile lor cele de cultură pedagogică și literatură pentru copii.

■ In congresul „Ligii Culturale” ținută în ziua de 13 Septembrie a. c. la Focșani, s'a hotărât între altele ca toți D-nii Invățători să fie declarați membrii de drept ai ei, cu autorizația de a proceda de îndată la alcătuirea de secții, cu biblioteci, săli de citire etc. după indicațiunile ce se iau dela centru.

■ Preoții pot preda învățământul religios elevilor de curs primar în mod gratuit, cu aprobarea subrevisoratului școlar.

Pentru a desvolta în copii dragostea de muncă utilă se vor face două ore pe săptămână de inițieri în lucrări practice. Aceste ore vor înlocui pe cele de lucru manual. Fetele vor fi duse la ateliere la școlile de gospodărie apropiate, vor întreține și supraveghea curățenia școlii cu rândul, repara și vărui pereții stricați etc. Băieții vor fi purtați în ateliere și fabrici, în grădini și ori unde e muncă ordonată. Vor fi puși să facă reparații de mobilier și împrejmuirea școlii, la vâpsit, zidit, tencuit după puterile lor. Vor sădi pomi oriunde și-i vor îngriji.

■ Sala ile membrilor Corpului didactic primar — rurali pe Septembrie nu s'au incasat și nici nu se plătesc fără acediiiv. In acest scop d-l subrevisor școlar Luchian, a plecat la București pentru a obține acediiivul necesar.

V. S.